La Necròpolis de Milmanda: nova informació sobre els rituals funeraris de l'Edat de Ferro

Durant les campanyes arqueològiques realitzades entre el 2023 i 2025 s'han documentat noves tombes i recuperat objectes funeraris, ampliant el coneixement sobre les comunitats que van habitar la Conca de Barberà fa més de 2.600 anys.

Els treballs, desenvolupats en els últims anys han posat al descobert una vuitantena de sepultures funeràries amb els seus respectius aixovars (conjunt d'eines, armes, joies que es col·loquen a la sepultura d'un difunt). Les troballes a la necròpolis de Milmanda han sigut d'especial rellevància, ja que és l'únic espai funerari on trobem datacions que arriben fins als segles VII i VI aC en el Camp de Tarragona. La més propera és Can Canyís, a Banyeres del Penedès.

"Cada sepultura excavada aporta noves pistes sobre les comunitats de l'edat del ferro"

Els objectius que vam plantejar des de l'ICAC s'han complert perquè s'ha pogut obtenir la localització exacta de la necròpolis i la seva extensió. D'altra banda, tot i que s'ha observat que ha sigut objecte d'una gran activitat furtiva, sis tombes s'han preservat de forma intacta.

Entre els descobriments destaca un fragment de penjoll de bronze que va aparèixer a la campanya del 2024, juntament amb sivelles o fíbules, confirmant la presència d'elements de vestimenta i decoració personal associat a l'espai funerari. A més a més, es van localitzar els forats on es dipositaven les urnes, ja que el terreny és rocós.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Vista de detall d'un fragment de penjoll de bronze localitzat en l'estrat superficial del jaciment.

En el 2025, la tercera i última campanya d'excavació, es van continuar trobant tombes espoliades, però també es van trobar dos d'intactes; una sense urna, amb les restes de cremació directament abocades a la terra i acompanyades d'una punta de llança doblegada.

De l'altre enterrament intacte es conserva fins i tot la tapa de pedra sobre l'urna i el seu aixovar d'enterrament: un ganivet, una fíbula, una sivella, un cinturó, una punta de llança i una virolla (part inferior d'una llança).

"Les armes dipositades a les tombes revelen la importància del simbolisme funerari en les comunitats

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

protohistòriques”

Paral·lelament als treballs de camp, s’està duent a terme la microexcavació de les urnes funeràries i l’anàlisi de les restes i materials arqueològics per conèixer millor les característiques de la població i els processos de fabricació dels objectes.

Els resultats de la campanya permetran continuar aprofundint en el coneixement dels rituals funeraris, l’organització social i les pràctiques simbòliques de les comunitats que habitaven la Conca de Barberà fa més de 2.600 anys.

Procés d’excavació de la Sepultura 33, un cop extretes les restes òssies. Dins del forat de la tomba es pot observar l’aixovar funerari, una punta de llança doblegada i la virolla de la mateixa arma.

Tasques d’excavació a la necròpolis de Milmanda durant la campanya d’excavacions del 2024.

Vista de detall de la Sepultura 34, on es pot observar la urna funerària amb part de l’aixovar de la tomba (en aquest cas, visibles a la fotografia un fragment de ganivet de ferro i una virolla de llança).

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Procés de microexcavació de l'interior de l'urna de la Sepultura 6 al laboratori de l'ICAC. Es poden apreciar els fragments d'ossos cremats a l'interior de l'urna.